

Smittskyddsplan för Ridskolan Strömsholm 2024-2025

Allmänt om smittsamma infektioner

Infektion betyder smitta dvs att ett utifrån kommande smittämne kan spridas från en individ till en annan och vidare i sin tur. Smittämnena kan bland annat vara virus, bakterier, svampar, parasiter eller artropodburna mikroorganismer och med det avses att de sprids med hjälp av en mellanvärd tex fluga, mygga eller fästing. Virus, som oftast är luftburet, kan orsaka till exempel hästinfluensa och virusabort, bakterier kan orsaka tex kvarka och är en så kallad kontaktsmitta, en typisk svampinfektion är ringorm, parasiter kan vara både endo- och ectoparasiter, endoparasiter är till exempel stora- och lilla blodmasken, ectoparasiter till exempel pälsätande- och blodsugande löss samt hjortlusflugan och exempel på fästingburen sjukdom är granulocytär anaplasmos (tidigare ehrlichios).

Med den hästhållning vi har i Sverige idag där hästar transporteras dagligen till träningar, tävlingar i och utanför landet, utställningar och bedömningar, försäljningsstall, import och export, till och från veterinär och djursjukhus, betäckning mm är det förväntat att smitta kommer att kunna spridas runt och ibland långt.

Lagar och förordningar

Det är enligt lag straffbart att medvetet sprida smitta (Djurskyddslagen SFS 2022:1465). Idag har vi dels rapporteringsskyldiga sjukdomar (hästinfluensa, ekvin herpesvirusinfektion (centralnervösa formen), ekvin virusarteritinfektion samt kvarka) till Länsstyrelserna respektive Jordbruksverket, dels så kallade epizootier som omfattas av epizootilagstiftningen (SFS K1, K2, SJVFS K3). En epizooti motsvarar en epidemi bland djur dvs att många djur i ett land eller ett område kan drabbas av en smittsam sjukdom. Sjukdomen kan ha hög dödlighet bland drabbade djur eller så kan den vara mycket smittsam så att många av djuren drabbas, men inte nödvändigtvis med hög dödlighet som följd, vilket kan ge stora ekonomiska konsekvenser förutom lidandet för drabbade djur. Vissa sjukdomar kan också vara zoonoser dvs sjukdomar som kan spridas mellan djur och människa samt tvärtom, till exempel ringorm och salmonella.

Det finns klart uttalade regler för hur smittsamma sjukdomar ska hanteras med avseende på provtagning av primärfallet, rapportering av *misstänkt* primärfall till Länsstyrelsen i berört län samt Jordbruksverket, isolering och isoleringstid av drabbat stall och eventuellt närliggande stall, så kallad skyddszon, samt information till omgivningen för att undvika vidare smittspridning. Om och när något sådant utbrott inträffar kommer myndigheterna snabbt besluta om lämpliga åtgärder, vilket det idag finns hög beredskap för, förutom att ansvarig veterinär ger tydliga riktlinjer vid första besöket.

Ridskolan Strömsholm

Ridskolan Strömsholm (RS) bedriver ridverksamhet dels med egna skol- och inlånade skolhästar, dels med elevers och personalens hästar som står uppstallade på området. Det ordnas också externa kurser, träningar, bedömningar och visningar, vilket betyder att hästar utifrån hela landet, ibland också från utlandet, kommer att uppställas en viss tid på anläggningen. Många tävlingshästar som finns på anläggningen och som i perioder befinner sig på anläggningen är födda inte bara i Europa utan även i andra världsdelar och har sedan inköpts till Sverige eller tränas/tävas av ryttare som för tillfället befinner sig i Sverige med

sina hästar. Hästar från närliggande stallar transporteras dagligen också till ridhus och ridbanor på anläggningen för träning utan att de stallas upp.

Ridskolan Strömsholm består av ett antal olika stall utspridda på ett större område (se bifogade kartor). Några av stallen ligger dock nära varandra dvs mindre än 25 m. Totalt finns det idag 130-150 hästar uppstallade permanent på själva ridskolan och knappt 60 st på Utnäslöt beläget ca 3,5 km längre bort. Majoriteten av de uppstallade hästarna på Utnäslöt är privata hästar, men det finns möjlighet för RS att tex använda en av befintliga lösdrifter till långtidskonvalescenter.

Ridskolans egna hästar står i Röda stallet, Vita stallet, Norra stallet och Kungsgårdsstallet samt i den aktiva grupphästhållningen intill Kungsgårdsstallet. I Röda stallet står nästan uteslutande enbart skolans hästar, vilket innebär en låg omsättning av hästar i detta stall och därmed en låg risk för att infektionssjukdomar skall föras in med främmande hästar. De flesta av dessa hästar är också de äldre rutinerade hästarna som rids av gymnasiets elever. Eftersom Ridskolan Strömsholm framför allt baserar sin verksamhet på de egna hästarna ligger det i Ridskolans intresse att skolans hästar utsetts för minimal smittorisk. Skolans hästar tävlar sparsamt externt och sällan med uppställning någon annanstans. Några av skolans lärare och en del elever tävlar emellanåt med yngre hästar som är under utbildning samt hästar som utbildas för de högre klasserna i både hoppning och dressyr förutom deras egna hästar och då både regionalt och nationellt.

Misstanke om smittsam sjukdom

Vid misstänkt smittsam sjukdom kontaktar berörd stallchef skolans veterinär (eller annan veterinär om skolveterinären inte är tillgänglig) samt Jonas Johnson, verksamhetschef. I rutinerna ligger redan att skolveterinären alltid informeras vid skador och sjukdomar även om inte smittsam sjukdom misstänks. Skolveterinären informeras också om privata hästar, elevers hästar som går med i utbildningen och ridlärarens hästar på anläggningen drabbas av sjukdomar, liksom om annan veterinär vidtagit nödvändig smittskyddsåtgärd.

Beroende på symtom vidtas åtgärder tex isolering av drabbade häst/-ar om det är möjligt alternativt isolering av drabbat stall. Om intilliggande stall finns nära kan även detta/dessa isoleras för att minimera risken för vidare smittspridning. Nödvändig provtagning och eventuellt rapportering till Länsstyrelsen/ Jordbruksverket utförs. SVA kan vid behov kontaktas för rådgivning.

Då inga tomma stallar finns tillgängliga förutom i Smedjan, där det finns tre boxar i egen sektion, är det en möjlighet att isolera upp till tre hästar. De isolerade hästarna kan då skötas av särskild personal som besitter nödvändiga kunskaper om hygien och smittspridning. Då stallarna på Utnäslöt för närvarande inte används av RS så är det inte möjligt att flytta och isolera sjuka hästar där.

Det är också lämpligt att ridhusen delas upp på de olika stallarna så hästar från isolerade stall inte blandas med hästar från andra stallar. Det är av yttersta vikt att samtliga berörda på anläggningen samt andra människor utanför anläggningen som på något sätt är i kontakt med anläggningen så fort som möjligt informeras om misstankarna om smittsam sjukdom. Anslag sätts också upp vid samtliga ingångar i de isolerade stallarna. All kontakt med isolerade stallar måste vara genomtänkt så ingen av obetänksamhet eller okunskap tex går vidare i samma kläder/skodon till annat stall. Lättillgänglig info ska finnas anslaget på plats samt mailas ut till berörda. Hygienplanen gäller. Saneringsplan upprättas för avslutande rengöring och desinfektion när sist insjuknade hästen tillfrisknat.

Drabbade hästar måste få adekvat vård. Templistor och dylikt upprättas för att dokumentera förloppet och hålla koll på om fler hästar insjuknar. Feberhästar isoleras ALLTID samma dag som detta upptäcks. Är det unghästar som har svårt att vara ensamma är det lämpligt att tex en konvalescent medföljer.

I möjligaste mån bör verksamheten fortsätta som vanligt. Friska symtomlösa hästar behöver motioneras och komma ut i hagen som vanligt. Hagarna måste också vara separerade från hästar som kommer från andra stall.

Det är viktigt att alla berörda i stallarna också är medvetna om att inga hästar får lämna stallet (om de inte flyttas till en isolering under föreskriven isoleringstid för att kunna slussas vidare ut) och inga nya hästar får komma in. Insjuknade/isolerade hästar får verkas och skos i det isolerade stallet förutsatt att hovslagaren är informerad om smitta så adekvata smittskyddsåtgärder kan vidtagas.

Information

Tack vare bland annat direktrapporter om misstänkta primärfall via mail från Länsstyrelsen kan RS hålla koll på smittoläget i länet. SVA och Jordbruksverket har på sin hemsida info om florerande smittor nationellt och internationellt. Svenska Ridsportförbundet bevakar konstaterade sjukdomsutbrott och dess handhavade internationellt.

Personlig kontakt med Evidensias veterinärer föreligger och för att inhämta info om/när Hästsjukhuset drabbas av smittsam sjukdom för att gemensamt försöka hindra smitta därifrån att nå RS då både RS hästar, personalens och elevers hästar ibland dessvärre pga skador och sjukdomar kan komma att behöva besöka denna inrättning. Detsamma gäller eventuell smitta och isolering på RS gentemot Evidensia.

Det är också uppskattat (ej ett krav) att avrapportera till Länsstyrelsen att isoleringen av stallarna är hävd då sist insjuknade hästen tillfrisknat och avslutat isoleringstiden.

I händelse av smittsam sjukdom på RSs hästar är det skolans veterinär, för närvarande Nina Roepstorff eller annan behandlande veterinär, som tar beslut om åtgärder i överensstämmelse med befintlig lagstiftning och enligt föreliggande smittskyddsplan. Ledningen underrättas och hålls underrättad fortlöpande liksom personal och elever/föräldrar.

Det är endast VD och skolans veterinär eller verksamhetschef Jonas Johnson efter att ha inhämtat information som uttalar sig till pressen (radio, TV, tidningar, sociala medier mfl) när smitta konstaterats på anläggningen. Viktigt att uttalandena är korrekta, dels för att inte skrämja allmänheten i onödan, dels för att inte felaktig information ska komma ut.

Profylax

Vi har på RS valt att vaccinera samtliga av skolans hästar mot stelkramp, hästinfluensa och kvarka enligt tillverkarens respektive Svenska Ridsportförbundets krav fortlöpande.

Ansvar

Privata hästar dvs lärares, elevers och övrigas hästar, står uppstallade på RS på egen risk. Det åligger den enskilde hästägaren att hålla sin häst lämpligt vaccinerad samt försäkrad. RS står inte för extra omkostnader som kan drabba den enskilde i händelse av isolering på grund av utbrott av smittsam sjukdom eller ökade kostnader pga skada/sjukdom (se uppställningskontrakt och gällande lagstiftning i övrigt).

Strömsholm den 3 augusti 2024.

Nina Roepstorff
Leg.veterinär